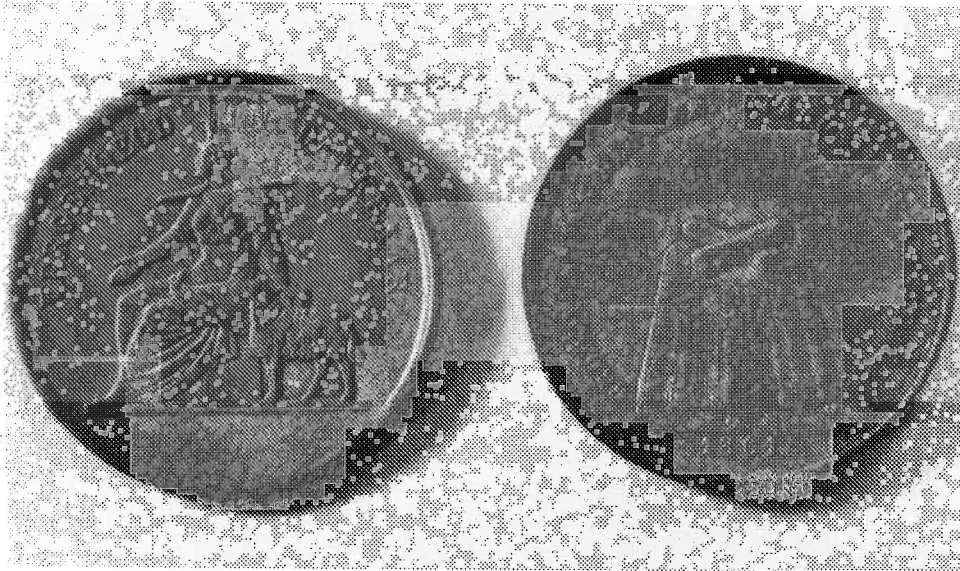

BROODPENNING ALS SCHROOT BELAND OP DE ZINKFABRIEK

In een van de vorige nummers van de Aa-kroniek (1) schreef ik iets over een broodpenning, gevonden in de nabijheid van "Broedpaod", het pad van Sluis 16 naar de Zinkfabriek.

Op het artikel kreeg ik enkele reacties van mensen die zeiden ook zo'n broodpenning te bezitten. Het waren allemaal mensen die op de Zinkfabriek werken, gewerkt hadden of in het bezit ervan waren gekomen via familieleden die er gewerkt hadden.

Een van hen was Sjang Hoomans ook werkzaam bij Budelco. Vroeger, toen het zink nog via het thermisch procédé werd gemaakt, werkte hij bij de zinkovens. Hij bezat nog vele broodpenningen. Ze hebben allemaal hetzelfde opschrift, doch zijn wat de tekening aan één kant betreft, te verdelen in twee soorten, nl. met twee gekruiste broden en met vier gekruiste broden.

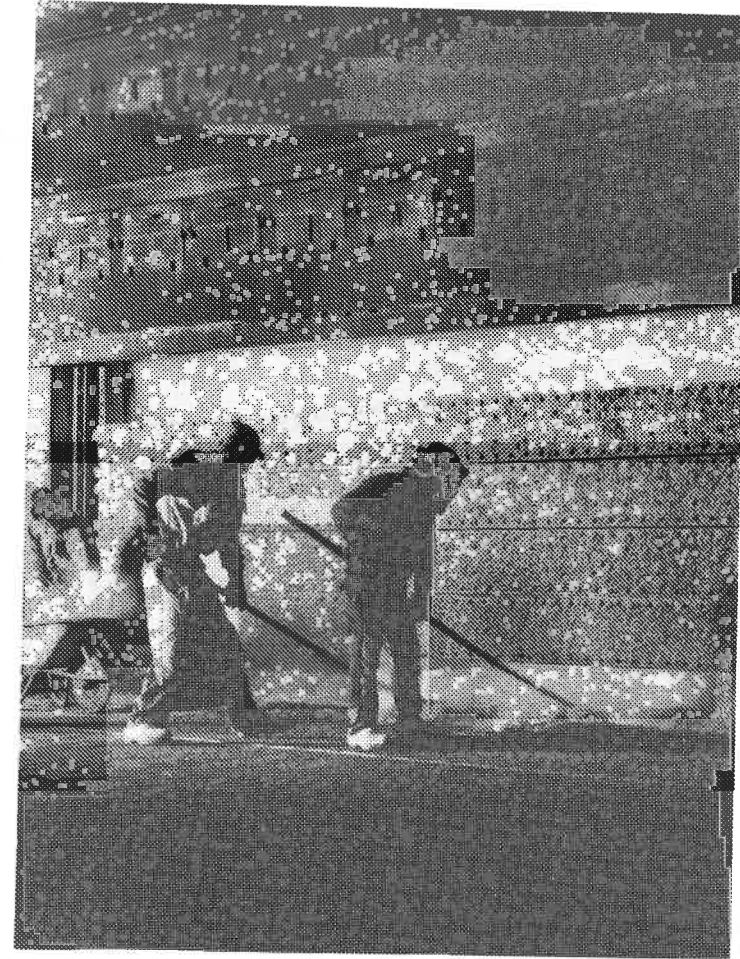
Voor- en achterkant van broodpenning met twee gekruiste broden.

De penningen met vier gekruiste broden zijn dunner dan die met twee gekruiste broden. Misschien heeft het onderscheid te maken met de hoeveelheid brood die men op een penning kon krijgen? Van beide soorten zijn er bovendien nog penningen waar naderhand in het midden een gat in is gemaakt, waarschijnlijk om ze ongeldig te maken.

Sjang had deze zinken penningen uit een pallet met schrootzink gehaald. Dit moet in het begin van de zestiger jaren zijn geweest.

De Zinkfabriek kocht in die jaren schrootzink op van de grote sloperijen uit

heel Nederland. Dit goedkope schrootzink werd dan weer gesmolten en vermengd met nieuw gemaakt zink in de zinkovens. Daartoe werd elke dag een pallet met zinkschroot voor de zinkgoot van de zinkovens gezet.

"Chargemannen" aan het werk voor de zinkgoot

Na het maken van de "charge" werd dan rond de middag dit zink in de verzamelgoot van de ovens gegooid en gesmolten. Zo werd van gebruikt zink weer "nieuw" zink gemaakt.

In een van die pallets lagen op een zekere dag 2 juten zakken met enige duizenden broodpenningen. Een aantal werklieden heeft toen uit deze zakjes een aantal munten gehaald, zodat deze niet versmolten zijn. In het schroot bevonden zich naast de penningen o.a. nog duizenden kleine dinkytoy achtige, speelgoedautootjes.

Het is dus zo dat deze broodpenningen als schroot in Dorplein zijn beland.
Wie de bewuste penning nabij de "Broedpaod" heeft verloren zal wel altijd
een raadsel blijven!

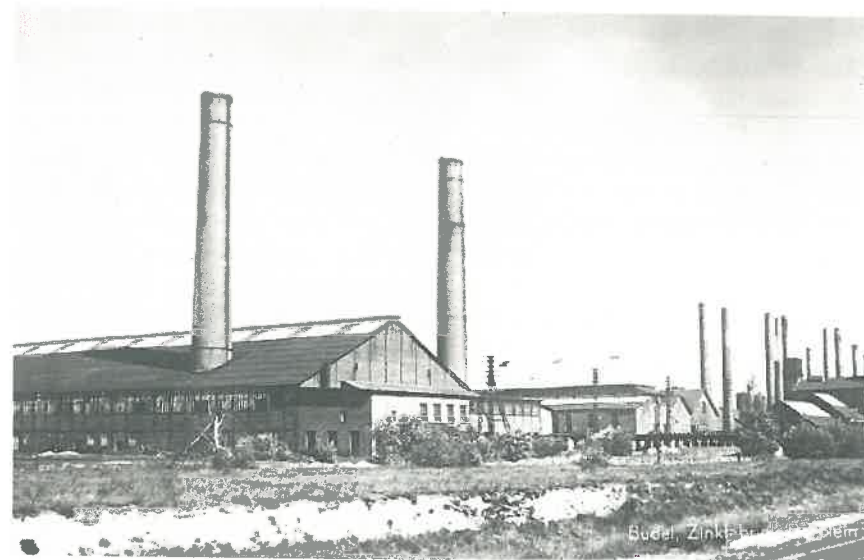
Bronnen:

1. H. Jaspers, broodpenning gevonden op de "Broedpaod" in "Aa-kroniek
12 (1193) nr. 1, blz. 1-4.

H. Jaspers

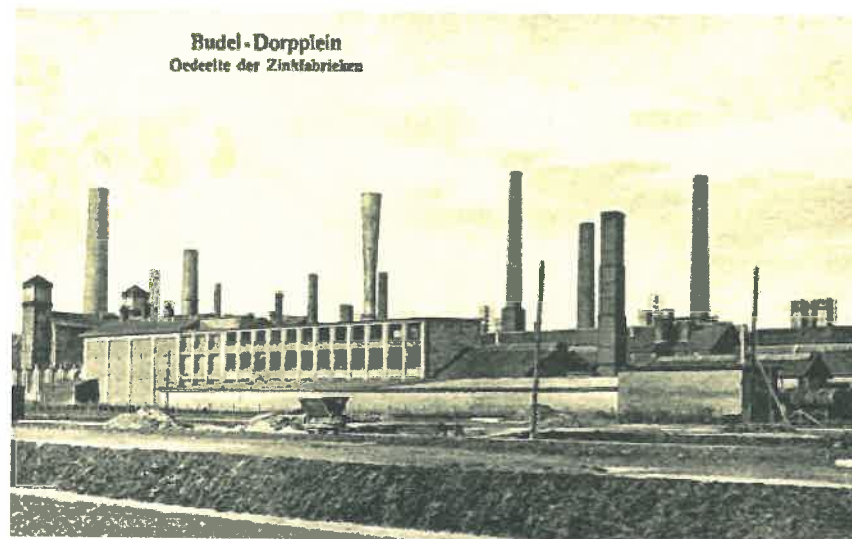
Bron:

Harrie Jaspers. "Broodpenning als schroot beland op de zinkfabriek " 1993
in: **Aa-kroniek** (uitgave van Heemkundekring 'De Baronie van Cranendonck')
12^e jaargang 1993 nr 3 blz 192 -194

Boven gezicht op hal 3 hal 2 en hal 1 der zinkovens ca 1950

Onder Bouw van de nieuwe Retortenfabriek ca 1900

Budel - Dorpplein
Oedeelte der Zinkfabrieken